

Rapport quickscan natuurwaarden

Wolvenplein 27, Utrecht

Status van het
document:

Definitief

Datum: 16-09-2025

Sweco Nederland B.V.

Onderwerp

Projectnummer

Klant

Auteur

Gecontroleerd door

Vrijgegeven door

Datum

Versie

Documentreferentie

Handelsregister 30129769

Quicksan natuurwaarden Wolvenplein 27 Utrecht

51029885

AM B.V.

████████████████████

████████████████

██████████

16-09-2025

3

Quicksan natuurwaarden (51029885) Wolvenplein 27 Utrecht

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	5
2.2	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	7
3	Onderzoeksmethodiek	9
4	Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten	10
4.1	Vogels	10
4.1.1	Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)	10
4.1.2	Broedvogels (nesten bij ecologisch zwaarwegende redenen jaarrond beschermd)	11
4.1.3	Overige broedvogels.....	11
4.2	Vleermuizen	11
4.3	Overige zoogdieren	12
4.4	Reptielen	13
4.5	Amfibieën	13
4.6	Vissen.....	14
4.7	Ongewervelden	14
4.8	Planten	14
4.9	Specifieke zorgplicht en Utrechtse soortenlijst	15
5	Toetsing aan soortenbescherming	18
5.1	Broedvogels	18
5.1.1	Jaarrond beschermde broedvogels	18
5.1.2	Overige broedvogels.....	18
5.2	Vleermuizen	19
5.3	Overige zoogdieren en amfibieën	20
5.4	Algemene vissoorten.....	20
5.5	Vaatplanten	20
5.6	Specifieke zorgplicht en Utrechtse soortenlijst	20
6	Toetsing aan gebiedsbescherming	22
6.1	Natura 2000.....	22
6.2	Natuurnetwerk Nederland	23
6.3	Groene contour en weidevogelkerngebieden	24
7	Houtopstanden	25
8	Samenvatting en conclusies.....	26
	GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	30
	Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000	31
	Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland.....	33
	Bijlage 3 Omgevingswet	34
	Omgevingswet.....	34
	Besluit kwaliteit leefomgeving	35
	Besluit activiteiten leefomgeving	36

1 Inleiding

Sweco heeft van AM B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden aan het Wolvenplein 27 in Utrecht.

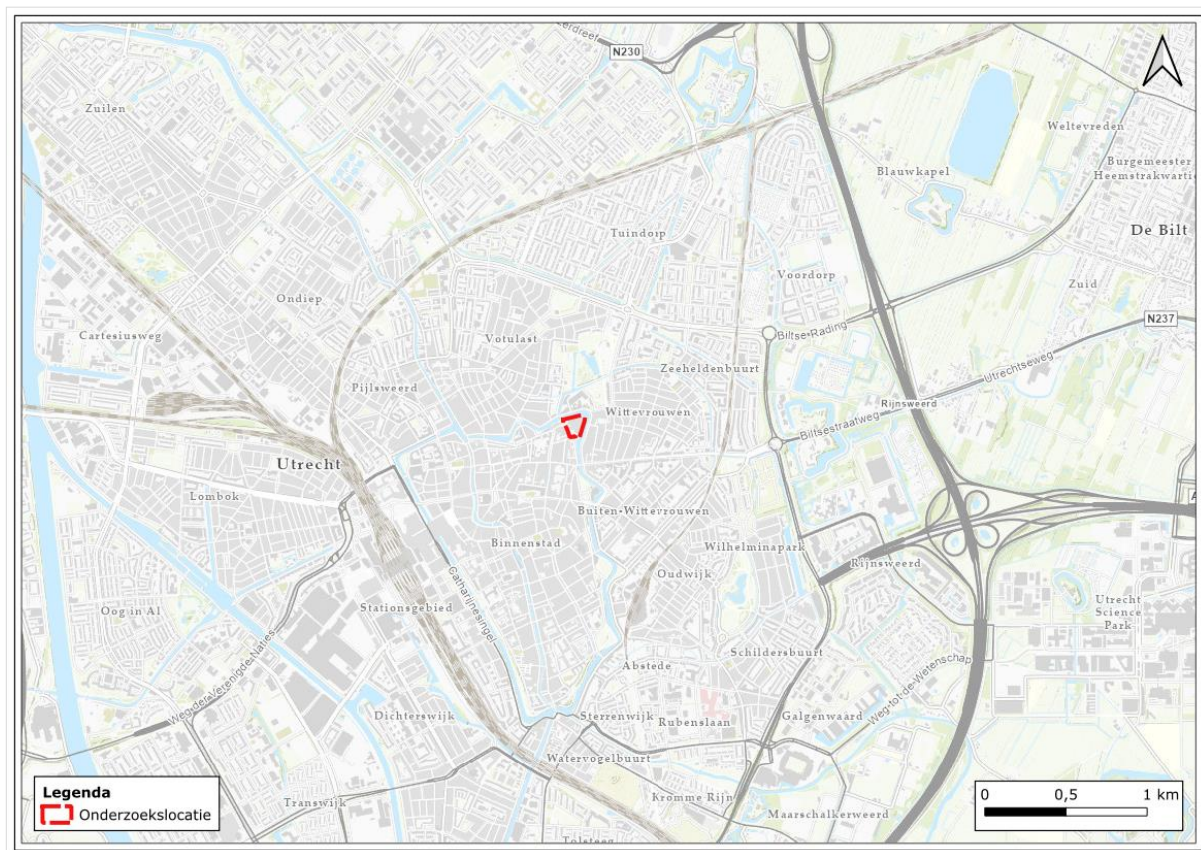
De quickscan is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie. De voormalige penitentiaire inrichting wordt aangepast tot hotel, horeca, woningen en buurtruimte. Het betreft een actualisatie van de in 2022 uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming (rapportnummer 17727.003, versie D1, d.d. 17 augustus 2022).

De quickscan heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, het Natuurnetwerk Nederland of op andere provinciaal beschermde gebieden.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1,2$ hectare) ligt aan het Wolvenplein 27 te Utrecht. In figuur 2.1 is de topografische ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

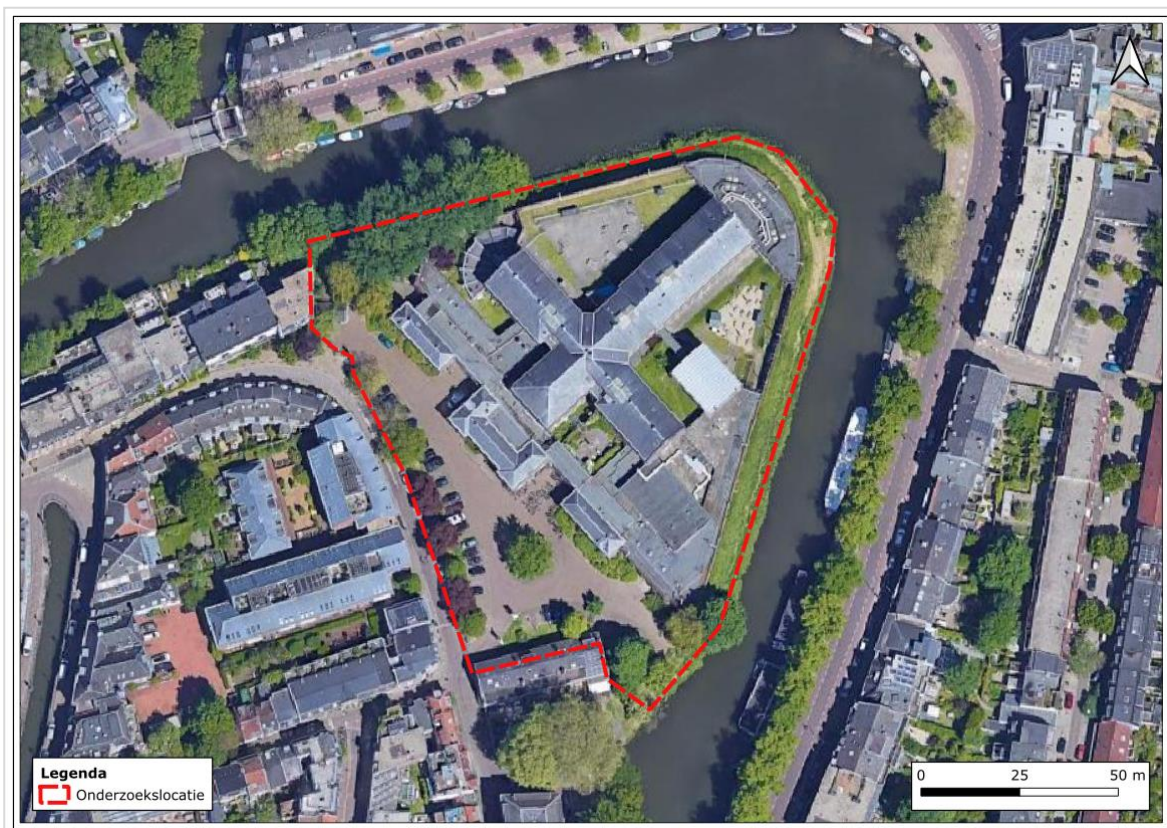
Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie was tot 2014 in gebruik als penitentiaire inrichting en is daarna gebruikt als evenementenlocatie. De locatie bestaat uit bakstenen bebouwing met enkele binnenplaatsen omgeven door een bakstenen muur. Enkele binnenplaatsen zijn bestraat en enkele zijn vrijwel volledig begroeid met gras en struikgewas. De bebouwing is maximaal twee bouwlagen hoog en heeft schuine leistenen daken met een houten dakrand. De oorspronkelijke bebouwing van de inrichting heeft geen spouwmuren. De nieuwere delen van het complex bestaan uit platte bitumen daken en hebben wel spouwmuren met ventilatiegaten en open stootvoegen.

Aan de zuidkant van de onderzoekslocatie is een verharde parkeerplaats gelegen. In de noordwestelijke hoek staat een schuurtje van één bouwlaag met dakpannen dak en houten daklijst. Op het perceel staan verder diverse loofbomen (schietwilg en linde). Buitenom de bakstenen muur is de vegetatie hoger en groeit onder andere braam, gele klaver en distels.

Aan de noordkant van de onderzoekslocatie ligt de Singel van Utrecht. De onderzoekslocatie ligt tussen het centrum van Utrecht en de woonwijken rondom het centrum in. Ongeveer 100 meter ten noordoosten van de onderzoekslocatie bevindt zich het Griftpark, een park met meerdere waterpartijen.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens de veldbezoeken.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.3 Vooraanzicht bebouwing, kijkrichting naar het noorden.

Figuur 2.4 Voormalige luchtplaats met horeca, kijkrichting naar het noorden.

Figuur 2.5 Binnenplaats met beplanting, kijkrichting naar het westen.

Figuur 2.6 Cellencomplex in bebouwing.

Figuur 2.7 Voormalige luchtplaats met basketbalveld, kijkrichting naar het westen.

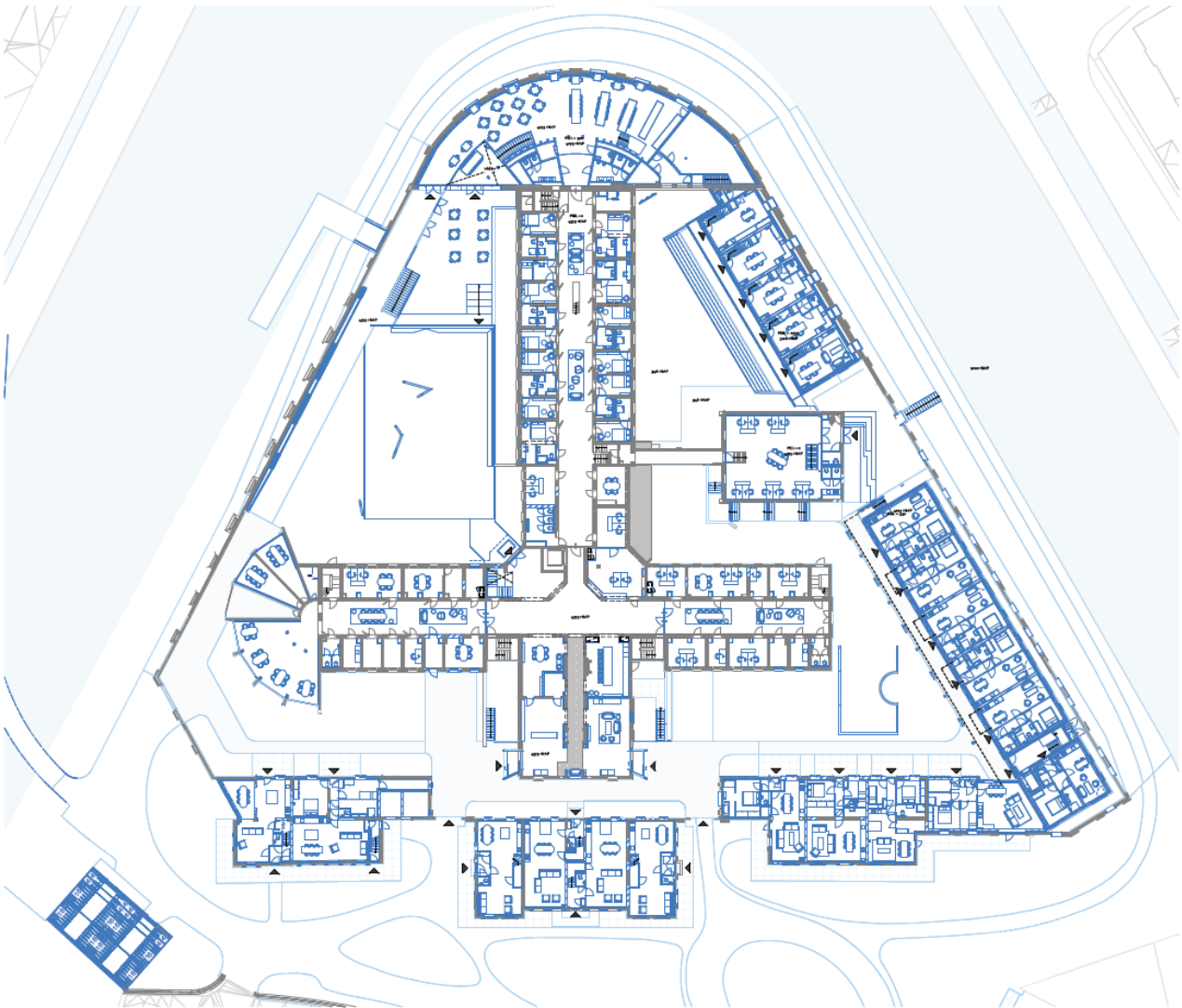
Figuur 2.8 Binnenplaats met beplanting, kijkrichting naar het zuiden.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens het Rijksmonument te transformeren tot 'dorp in de stad' met een hotel, kleinschalige horeca en woningen (figuur 2.9). Hierbij worden delen aangebouwd in de zuidoosthoek. Op andere locaties worden delen van de bestaande bebouwing weer verwijderd, zodat de oorspronkelijke vorm van de penitentiaire inrichting weer hersteld wordt (figuur 2.10). Ook komt er een voetgangersburg over de singel heen.

Figuur 2.9 Sfeerimpressie van de nieuwe situatie (bron: wolvenpleinontwikkelt.nl).

Figuur 2.10 Ontwerp van de begane grond (bron: BiermanHenket).

3 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het eerste veldbezoek is afgelegd op 12 augustus 2025. Tijdens dit veldbezoek is de onderzoekslocatie en de directe omgeving beoordeeld. De gehele onderzoekslocatie is bekeken behalve de strook groen tussen de Singel en de buitenmuur omdat deze niet toegankelijk was. Op 19 augustus 2025 is de strook groen alsnog beoordeeld. Gedurende de veldbezoeken is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Utrecht opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan natuurwaarden is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF kunnen de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen in de omgeving van de onderzoekslocatie: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief.

De onderzoekslocatie is middenin een stedelijke omgeving gelegen. Tijdens de veldbezoeken zijn ook geen nesten van vogels aangetroffen in de bomen op of rondom de onderzoekslocatie. Het is uitgesloten dat de onderzoekslocatie een functie vervult voor vogels met jaarrond beschermde nesten die in bomen broeden (boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief).

De ooievaar en slechtvalk broeden op torenvormige objecten zoals kerktorens en hoogspanningsmasten. Dergelijke objecten ontbreken op en rondom de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie vervult geen functie voor de ooievaar of slechtvalk.

De huismus en de gierzwaluw broeden in nissen onder het dak, onder overhangende dakpannen en in andere geschikte openingen. Tijdens de veldbezoeken zijn geen huismussen of gierzwaluwen waargenomen. De daken van de bebouwing bestaan uit leisteen en bitumen. Rondom de dakranden zit een houten gevelbekisting die nauw aansluit op de buitengevel. Er zijn daardoor geen geschikte ruimtes voor huismussen of gierzwaluwen om in te broeden. De woningen ten zuiden van de onderzoekslocatie (Wolvenplein 19 t/m 24) zijn wel geschikt voor huismussen en gierzwaluwen om in te broeden omdat deze woningen dakpannen daken hebben en twee bouwlagen hoog zijn. Het groen aan de achterzijde van deze woningen kan dan onderdeel zijn van het functioneel leefgebied van de huismus (schuilplaatsen en foeragemogelijkheden). Geschikte struiken voor de huismus ontbreken rondom de bebouwing van de penitentiaire inrichting. De struiken bij de binnenplaatsen van de onderzoekslocatie zijn niet wintervast en is dusdanig beperkte mate aanwezig dat deze geen essentieel onderdeel van het functioneel leefgebied van eventueel aanwezige huismussen vormen. De woningen van Wolvenplein 19 t/m 24 zijn niet onderdeel van de ontwikkeling. Door maatregelen te treffen worden effecten op de huismus en de gierzwaluw op voorhand voorkomen (zie hoofdstuk 5).

De grote gele kwikstaart broedt vrijwel uitsluitend langs de oevers van beken en rivieren met snelstromend water. De grote gele kwikstaart maakt zijn nest in nissen of holtes in de oevers. Tijdens de veldbezoeken zijn de oevers van de Singel op en rondom de onderzoekslocatie geïnspecteerd op geschikte broedlocaties. Deze zijn niet aangetroffen. Daarmee is uitgesloten dat de onderzoekslocatie een functie vervult voor de grote gele kwikstaart.

4.1.2 Broedvogels (nesten bij ecologisch zwaarwegende redenen jaarrond beschermd)

De broedvogels waarvan de nesten bij ecologisch zwaarwegende redenen eveneens jaarrond zijn beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals de zwarte kraai. Er zijn geen holtes of nesten van deze soorten aangetroffen tijdens de veldbezoeken. Het gaat hierbij ook om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat de nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. De maatregelen die voor 'Overige broedvogels' gelden zijn ook voor deze soorten van toepassing (zie hoofdstuk 5).

4.1.3 Overige broedvogels

De bebouwing op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan stadsduiven en meeuwen. De struikjes en bomen op de binnenplaatsen kunnen gebruikt worden door winterkoninkjes en houtduiven. Tijdens de veldbezoeken zijn ook krijtstrepen op de daklijsten aangetroffen die wijzen op rustplaatsen van stadsduiven. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Schadelijke handelingen zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart, tweekleurige vleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Bij verblijfplaatsen van vleermuizen is onderscheid te maken tussen een zomerverblijf, kraamverblijf, paar/baltsverblijf en massawinterverblijf. Alle verblijfplaatsen kunnen ook als individuele winterverblijfplaats gebruikt worden. Deze functies worden mede bepaald door specifieke kenmerken van bebouwing op de onderzoekslocatie.

Vleermuizen slapen overdag in spleetvormige ruimtes in gebouwen en bomen. Alle bebouwing is onderzocht op geschikte ruimtes waar mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn. Er zijn open ontluchtingsgaten, open stootvoegen, kapotte daklijsten en andere openingen waargenomen aan alle zijden van het gebouw op verschillende hoogtes. De gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis kunnen het gebouw en schuurtje gebruiken als zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats en/of individuele winterverblijfplaats. De bebouwing heeft onvoldoende hoogte en onverwarmde ruimtes om als massawinterverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis te functioneren. De tweekleurige vleermuis verblijft in hoge gebouwen (>4

verdiepingen) dus aanwezigheid is uitgesloten. De rosse vleermuis, watervleermuis en franjestaart zijn 's zomers boombewonende soorten waardoor aanwezigheid in de onderzoekslocatie ook uitgesloten is.

De bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Deze zijn niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De woningen van het Wolvenplein 19 t/m 24 en woningen rondom de onderzoekslocatie zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen door de aanwezigheid van dakpannen daken en open stootvoegen. Door maatregelen te treffen kan op voorhand voorkomen worden dat eventueel aanwezige individuen verstoord worden en hun verblijfplaatsen vernield (zie hoofdstuk 5).

Foerageerhabitat

Op de onderzoekslocatie zijn bomen en struikjes aanwezig die in de luwte van het gebouw liggen. Vleermuizen maken mogelijk gebruik van dergelijk groen om te foerageren. Omdat in de omgeving meer geschikt foerageergebied is gelegen, zoals de achtertuinen van de omliggende woningen en het Griffpark, wordt het groen niet essentieel geacht voor het functioneren van verblijfplaatsen van vleermuizen. Na afloop van de werkzaamheden zal er weer groen aanwezig zijn op het terrein. Door maatregelen te treffen wordt verstoring van in de omgeving foeragerende vleermuizen op voorhand voorkomen (zie hoofdstuk 5).

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De Singel, direct ten noorden van de onderzoekslocatie, vormt naar verwachting een vliegroute voor vleermuizen. Door maatregelen te treffen kan op voorhand voorkomen worden dat deze vliegroute verstoord wordt (zie hoofdstuk 5).

4.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en licht beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen *et al.* (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: eekhoorn, haas, konijn, steenmarter en wezel.

De eekhoorn leeft in bos, tuinen en parkachtige omgevingen. De eekhoorn maakt bolvormige nesten in bomen of gebruikt oude vogelnesten of boomholtes om in te slapen. In de bomen op de onderzoekslocatie zijn geen holtes of nesten aangetroffen. Het aanwezige groen biedt ook weinig dekking en is grotendeels

afgesloten achter een hoge bakstenen muur gelegen. Het is daarmee uitgesloten dat de onderzoekslocatie een functie voor de eekhoorn vervult.

Het haas en konijn leven in open agrarische landschappen en bosgebieden. Konijnen komen soms ook voor in meer stedelijke omgevingen, zoals bij bedrijventerreinen. Op de onderzoekslocatie zijn geen holtes, uitwerpselen of andere sporen van aanwezigheid van de haas of konijn aangetroffen. Gezien de zeer stedelijke ligging van de onderzoekslocatie, ingesloten door infrastructuur, worden de dieren hier ook niet verwacht. Het is uitgesloten dat de onderzoekslocatie een functie voor het haas of konijn vervult.

De steenmarter en wezel zijn marterachtigen die zich via struikgewas en andere vormen van dekking door hun leefgebied verplaatsen. De oevers van de Singel bestaan uit gras en bieden onvoldoende dekking. Er zijn geen doorlopende routes naar de binnenplaatsen of luchtplaatsen van buitenaf. Ook zijn er geen openingen aan de buitenzijde van de bebouwing waargenomen die wijzen op een potentiële toegangsroute voor de steenmarter. Het is uitgesloten dat de onderzoekslocatie een functie voor de steenmarter en wezel vervult.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als egel en rosse woelmuis. De verblijfplaatsen van deze soorten worden door de voorgenomen werkzaamheden mogelijk vergraven waarbij deze dieren gedood kunnen worden. In het kader van de specifieke zorgplicht moeten maatregelen getroffen worden om het doden van dieren zoveel mogelijk te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.4 Reptielen

Volgens gegevens van de NDFF is er in de afgelopen 5 jaar in de directe omgeving van de onderzoekslocatie alleen de ringslang waargenomen, een beschermde reptielsoort.

De ringslang is gebonden aan waterrijke omgevingen met voldoende schuilplaatsen en opwarmplekjes. Ringslangen komen veel voor in de Gagelpolder ten noorden van Utrecht, waar ook broedhopen aangelegd worden. Omdat geschikt leefgebied ontbreekt in de binnenstad wordt op voorhand uitgesloten dat de onderzoekslocatie een functie voor de ringslang vervult.

4.5 Amfibieën

Voor sommige algemeen voorkomende amfibieën geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en licht beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens de gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten waargenomen: Alpenwatersalamander, kamsalamander, rugstreeppad en vroedmeesterpad.

De Singel wordt ongeschikt geacht als voortplantingswater voor de Alpenwatersalamander omdat het een relatief grote watergang is met steile oevers. De kamsalamander, rugstreeppad en vroedmeesterpad planten zich voort in ondiepe wateren en poelen. Er zijn verder geen waterlichamen aanwezig op het terrein dus geschikt voortplantingswater ontbreekt. De onderzoekslocatie vervult geen functie voor deze soorten.

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Het terrein is grotendeels afgeschermd met een hoge muur. Op de oevers van de Singel kunnen bruine kikkers of padden wel voorkomen. Maatregelen moeten getroffen worden in het kader van de zorgplicht (zie hoofdstuk 5).

4.6 Vissen

Er zijn geen beschermde vissoorten bekend uit de omgeving van de onderzoekslocatie (NDFF). In de Singel kunnen wel algemene vissoorten voorkomen zoals de baars en de blankvoorn. Maatregelen zijn benodigd om te voldoen aan de zorgplicht voor deze soorten (zie hoofdstuk 5).

4.7 Ongewervelden

Volgens de gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten ongewervelden waargenomen: grote vos en iepenpage.

De grote vos en iepenpage leven bij vochtige, open bossen, boomgaarden en andere plekken met grote, vrijstaande bomen. Als waardplant gebruikt de grote vos populier, sleedoorn, iep en wilg. Er staan enkele wilgen op de onderzoekslocatie maar er is geen sprake van grote, vrijstaande bomen. De iepenpage gebruikt diverse soorten iepen als waardplant. Er staan geen iepen op de onderzoekslocatie. Het is uitgesloten dat de onderzoekslocatie een functie vervult voor de grote vos of iepenpage.

4.8 Planten

Volgens de gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende soorten vaatplanten waargenomen: knolspirea, kruiptijm, muurbloem, schubvaren, stijve wolfsmelk, wilde ridderspoor en wolfskers.

Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing, onderhouden gras met struiken en verharding, is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de grond groeien. Wel is de bebouwing verouderd en zijn de buitenmuren op sommige plekken in slechtere staat. De muren zijn geschikt als groeiplaats voor (beschermde) muurplanten. Tijdens de veldbezoeken zijn de buitenmuren geïnspecteerd. Er zijn groeiplaatsen van steenbreekvaren en stinkende gouwe aangetroffen (figuur 4.1). Nader onderzoek naar blaasvaren is noodzakelijk (zie hoofdstuk 5). Steenbreekvaren is een soort van de Utrechtse soortenlijst en wordt in paragraaf 4.9 besproken.

Figuur 4.1 Groeiplaats van steenbreekvaren bovenaan de buitenmuur (oostzijde bebouwing).

4.9 Specifieke zorgplicht en Utrechtse soortenlijst

Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten.

De soorten die hierboven al zijn besproken worden in deze paragraaf niet nogmaals besproken. Wanneer geschikt habitat aanwezig is en nadelige effecten plaatsvinden op de soorten zijn passende maatregelen aangegeven. Er zijn geen aanwijzingen dat de soorten die hiervoor zijn besproken belangrijke leefgebieden of habitats hebben die overlappen met de onderzoekslocatie. De onderzoekslocatie bestaat uit één groot gebouwencomplex met onderhouden gras en bomen/struiken eromheen, wat niet onderscheidend is ten opzichte van de omgeving. Gelet op het aanwezige habitat vervult deze ook geen noemenswaardige functie voor trekvogels.

In onderstaande tabel zijn de Rode Lijstsoorten en soorten van Bijlage IV en V, die nog niet hiervoor zijn besproken, weergegeven.

Tabel 4.1 Soorten de Rode Lijstsoorten en soorten van Bijlage IV en V die hiervoor nog niet besproken zijn die in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn waargenomen.

Soortgroep	Soorten
Vissen	Alver
Vlinders	Bruin blauwtje
Ongewervelden	Huiskrekel, donkere rimpelrug, gouden kegelbij, kleine tuinmaskerbij en roodsprietwespbij
Vaatplanten	44 soorten
Korstmossen	Dragonderdooiermos, kiezelvlekje, muurkrijtkorst en muurrozijnenmos
Schimmels	21 soorten
Weekdieren	Genaveld tonnetje en lichte aardslak

Utrechtse soortenlijst

In de Omgevingsvisie van de gemeente Utrecht is de ambitie opgenomen om rekening te houden met de bijzondere plant- en diersoorten in Utrecht. Ontwikkelaars en initiatiefnemers wordt ook gevraagd om dit te doen. Van de Utrechtse Soortenlijst zijn de soorten in onderstaande tabel in een straal van 3 kilometer in de afgelopen 5 jaar rondom de onderzoekslocatie waargenomen (NDFF, 2025).

Tabel 4.2 Soorten van de Utrechtse soortenlijst die in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn waargenomen.

Soortgroep	Soorten
Bijen	Gewone slobkousbij, grote klokjesbij, lathyrusbij en resedamaskerbij
Vaatplanten	Grote kattenstaart, grote wederik, rapunzelklokje, steenanjer, steenbreekvaren, stengelomvattend havikskruid, tongvaren, veldlathyrus, wilde reseda en zwanenbloem
Schimmels	Franjeamaniet, gouporieboleet en iepenbuisjeszwam
Weekdieren	Wijngaardslak

Resultaten en maatregelen

De alver, een soort van de Rode Lijst, kan voorkomen in de Singel. Voor de alver volstaat het om mee te liften op de maatregelen voor de vissen (zie hoofdstuk 5). Effecten op vissen worden zo voorkomen.

Op de onderzoekslocatie zijn geen waardplanten van het bruin blauwtje (Rode Lijst) aangetroffen, zoals reigersbek of zachte ooievaarsbek. Omdat het vrij algemene, ruderaal plantensoorten zijn is het niet uitgesloten dat deze planten in de groenstrook grenzend aan de Singel groeien. Bij de werkzaamheden wordt geadviseerd om deze waardplanten zoveel mogelijk te ontzien.

Op de zanderige stukken grond op de binnenplaats kunnen bijen zoals de donkere rimpelrug (Rode lijst) en gewone slobkousbij (Utrechtse soortenlijst) nestelen. Er zijn geen directe waarnemingen bekend van de onderzoekslocatie. Omdat het aanbod aan zanderig oppervlakte beperkt is en in de omgeving meer zanderige locaties zijn, wordt de onderzoekslocatie niet onderscheidend geacht ten opzichte van de omgeving. Het vergraven van het zand zal niet resulteren in een verslechtering van de staat van instandhouding van grondnestelende bijen. Voor overige ongewervelden is geen geschikt leefgebied aanwezig.

Op de buitenmuren is de steenbreekvaren aangetroffen. Deze soort staat op de Rode lijst én de Utrechtse soortenlijst. Door de ingreep wordt op enkele locaties de buitenmuur aangetast. Geadviseerd wordt om de locaties met groeiplaatsen van de steenbreekvaren zoveel mogelijk te ontzien en dezelfde maatregelen als voor beschermde vaatplanten toe te passen (zie paragraaf 5.5).

Andere vaatplanten, korstmossen of schimmels zijn niet waargenomen en gezien de stedelijke ligging en stikstofrijke habitat ontbreken ook geschikte groeiplaatsen. Door het ontbreken van voortplantingswater op de onderzoekslocatie kan het voorkomen van weekdieren ook uitgesloten worden.

5 Toetsing aan soortenbescherming

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

5.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

De woningen van Wolvenplein 19 t/m 24 vormen mogelijk broedlocaties voor de huismus en gierzwaluw. De achtertuinen vormen mogelijk leefgebied voor de huismus. In de bouwfase kunnen eventueel aanwezige broedvogels dusdanig verstoord worden dat de nesten niet meer gebruikt worden. De huismus en de gierzwaluw zijn beschermd volgens artikel 11.37 eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en zijn soorten van bijlage 1 van de Vogelrichtlijn. Het vernielen van voortplantingsplaatsen van de huismus en gierzwaluw betreft een schadelijke handeling waarvoor een vergunningsplicht geldt.

Door maatregelen te treffen kan op voorhand voorkomen worden dat de vogels verstoord worden. Dit kan door de grote, versturende werkzaamheden zoals heien buiten het broedseizoen uit te voeren. Huismussen zijn dan minder gebonden aan de bebouwing en gierzwaluwen zijn dan in Afrika overwinteren. Globaal gezien is uitvoering mogelijk tussen september en maart. Wanneer het niet mogelijk is om de grote, versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren dan is nader onderzoek noodzakelijk om vast te stellen wat de functie van het Wolvenplein 19 t/m 24 is voor de huismus en gierzwaluw.

5.1.2 Overige broedvogels

Voor de overige, algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd en de sloop van gevels buiten het broedseizoen plaatsvindt, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten van bijlage 1 van de Vogelrichtlijn. Nesten van alle van nature in Nederland voorkomende broedvogels zijn beschermd (artikel 11.37, Bal) maar de nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Wanneer buiten het broedseizoen gesnoeid, gekapt of gesloopt gaat worden dient een ter zake kundig ecooloog te controleren of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om de werkzaamheden uit te voeren zonder daarbij broedvogels te verstoren of vervolgstappen adviseren.

5.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is geschikt voor de gewone dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis als zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats, paarverblijfplaats en/of individuele winterverblijfplaats. Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn. Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn beschermd middels artikel 11.46 eerste lid van het Bal. Het aanpassen van de bebouwing zou in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot schadelijke handelingen, die vergunningplichtig zijn.

Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal nader onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Omgevingswet aan de orde zijn. Een dergelijk nader onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Omgevingswet naar verwachting niet te vermijden en is daarom een vergunningsaanvraag voor een flora- en fauna-activiteit benodigd. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen.

Overige functies

In de bebouwing in de omgeving kunnen vleermuizen verblijven. Mogelijk wordt op de onderzoekslocatie en de Singel gevoerd door vleermuizen. Ook kan de Singel als vliegroute door vleermuizen gebruikt worden. Om verstoring van vleermuizen op voorhand te voorkomen dienen maatregelen getroffen te worden tijdens de werkzaamheden en in de gebruiksfase. Om te voorkomen dat aangrenzende vliegroute, foerageergebied en verblijfplaatsen dusdanig verstoord worden dat deze niet meer functioneel zijn, dienen verlichtingsmaatregelen getroffen te worden tijdens de werkzaamheden en in de gebruiksfase. Deze maatregelen zijn alleen benodigd tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (april t/m oktober).

De maatregelen houden in dat als er tussen zonsondergang en zonsopkomst gewerkt wordt met verlichting, de verlichting niet op de watergang en omliggende bebouwing mag schijnen. Bij voorkeur is de armatuur zo laag mogelijk geplaatst en afgeschermd zodat uitstraling naar de omgeving wordt voorkomen. In het ontwerp van de voetgangersbrug dient ook rekening gehouden te worden met vliegroutes van vleermuizen. Er mogen geen obstructies in de Singel geplaatst worden (bouwfase of gebruiksfase). Hiermee wordt een schadelijke handeling ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen en het verstoren van vleermuizen voorkomen (artikel 11.46 lid1, Bal). Wanneer de functie van de vliegroute in het geding komt zal nader onderzoek noodzakelijk zijn.

5.3 Overige zoogdieren en amfibieën

Binnen de onderzoekslocatie kunnen algemene zoogdieren en amfibieën voorkomen zoals de egel of de bruine kikker. Deze dieren zijn beschermd onder artikel 11.54 eerste lid van het Bal maar vrijgesteld door de provincie Utrecht in het kader van ruimtelijke ingrepen. Wel geldt de zorgplicht voor deze dieren (artikelen 11.27 en 11.28). Vanuit de zorgplicht dient onnodig lijden voorkomen te worden en andere nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen. Dit kan bereikt worden door tijdens de werkzaamheden stapvoets te rijden en te waarborgen dat er vrije uitwijkroutes zijn voor dieren.

5.4 Algemene vissoorten

Bij werkzaamheden in het water van de Singel watergang zullen zonder maatregelen vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Omgevingswet inhoudt. Voor de te verwachten vissoorten geldt de zorgplicht (artikel 11.28). Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door één richting uit te werken en met een langzaam tempo te werken. Hierdoor hebben vissen de kans om zich naar andere delen van de Singel te verplaatsen. Aanbevolen wordt om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht.

5.5 Vaatplanten

De schubvaren en blaasvaren zijn Nationaal beschermde soorten van Bijlage IX van het Bal. Het is hiermee verboden deze plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Op de onderzoekslocatie zijn geschikte groeiplaatsen aanwezig voor deze soorten. Tijdens het nader onderzoek dienen alle gevels geïnspecteerd te worden op aanwezigheid van deze vaatplanten. Hiermee kan de functie van de onderzoekslocatie voor de schubvaren en de blaasvaren bepaald worden.

Bij het aantreffen van deze soorten kunnen deze mogelijk met maatregelen behouden worden. Deze maatregelen betreffen het behouden van groeiplaatsen van de blaasvaren en de steenbreekvaren door het voegwerk binnen een straal van 20 centimeter niet te vervangen. De groeiplaatsen dienen voor aanvang van de werkzaamheden door een ecooloog te worden gemarkeerd. Daarnaast dient in de nieuwe situatie gebruik te worden gemaakt van een grofkorrelige specie op alle geschikte gevels, zodat de onderzoekslocatie de zelfde mate van geschiktheid behoudt voor deze beschermde plantensoorten. De maatregelen dienen uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol.

5.6 Specifieke zorgplicht en Utrechtse soortenlijst

Mogelijk groeien er waardplanten van het bruin blauwtje (zachte ooievaarsbek en reigersbek) langs de Singel. Geadviseerd wordt om tijdens de werkzaamheden langs de Singel deze waardplanten zoveel mogelijk te ontzien.

Op de muren rondom de bebouwing groeit de steenbreekvaren, een soort van de Utrechtse soortenlijst. Het wordt geadviseerd om groeiplaatsen zoveel mogelijk te ontzien tijdens de werkzaamheden.

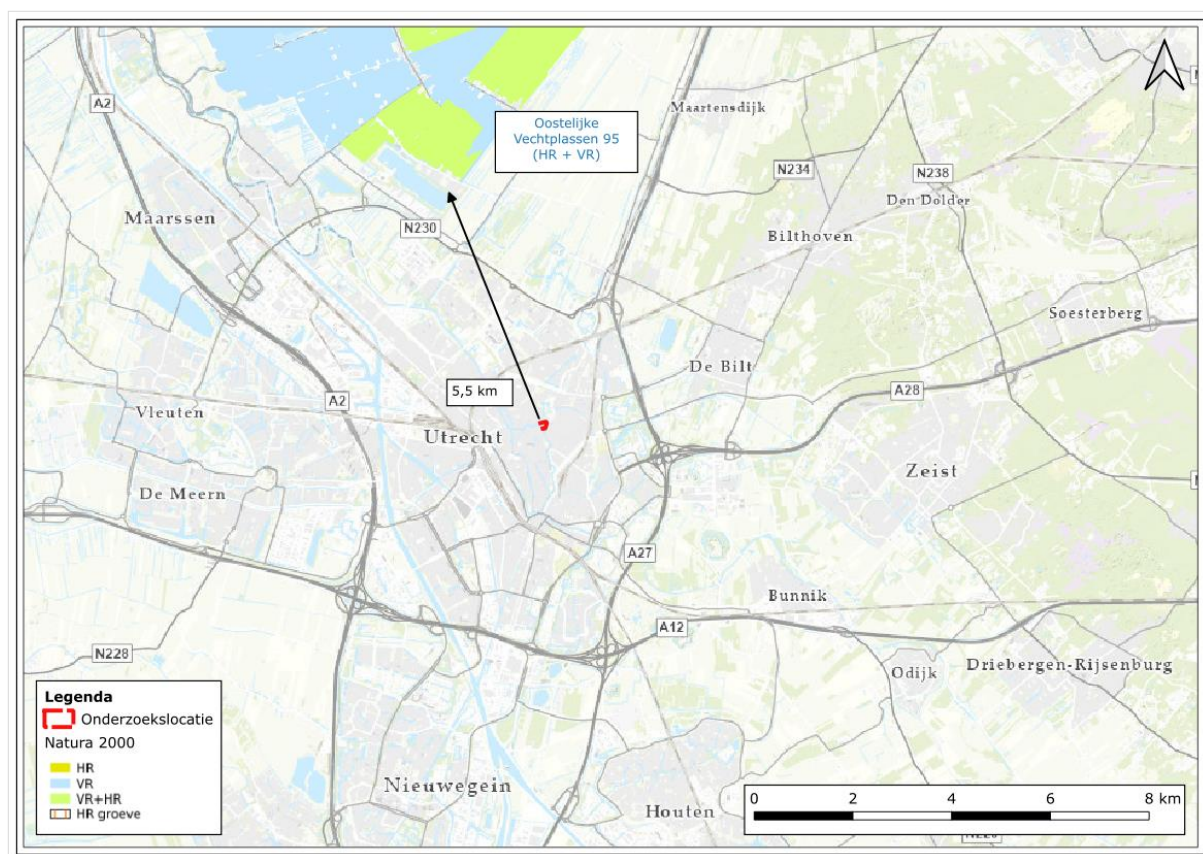
Door deze maatregelen uit te voeren wordt voldaan aan de specifieke zorgplicht (artikel 11.28, Bal) en het Utrechtse biodiversiteitsbeleid. Het is aan de opdrachtgever om te bepalen of de maatregelen redelijkerwijs uitgevoerd kunnen worden.

6 Toetsing aan gebiedsbescherming

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, Oostelijke Vechtplassen, bevindt zich op circa 5,5 kilometer afstand ten noordwesten van de onderzoekslocatie (zie figuur 6.1).

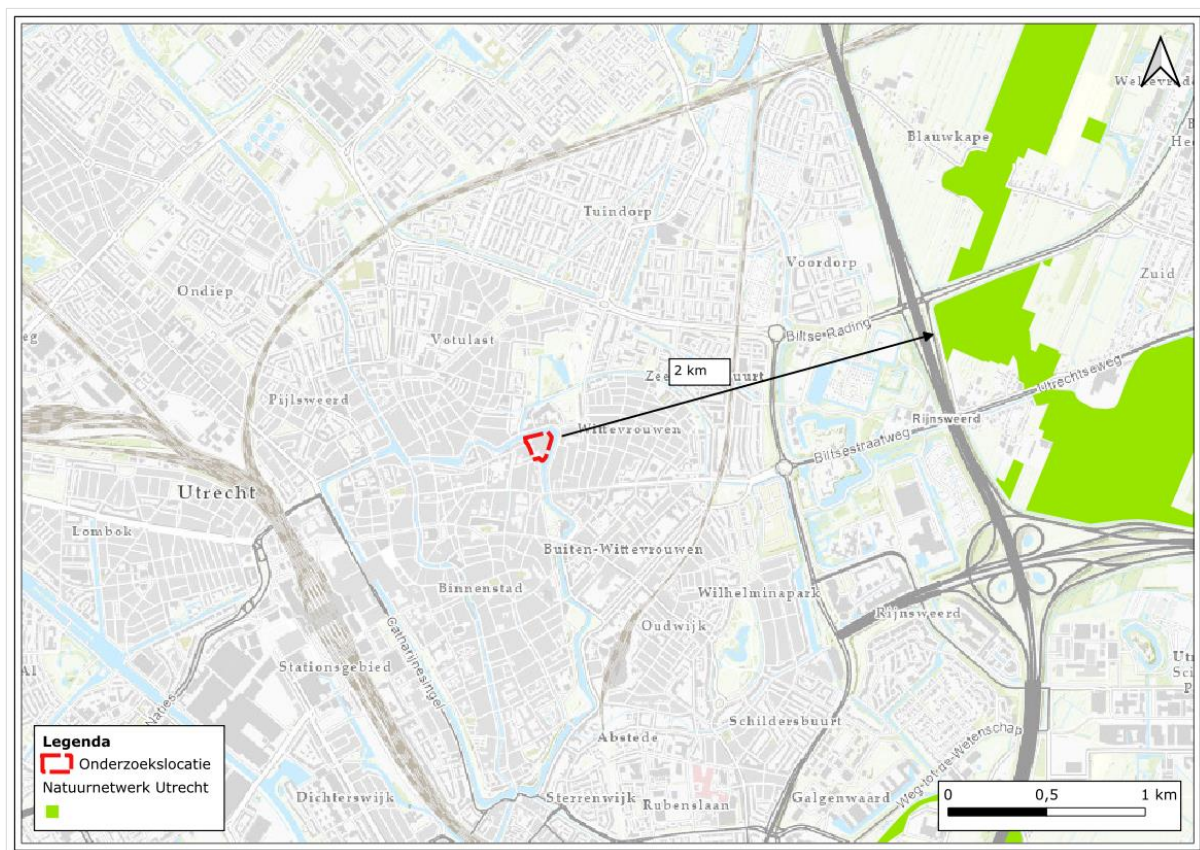
Figuur 6.1 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura

2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de sloop- en bouwwerkzaamheden op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het kader van de vergunningplicht 'Natura 2000-activiteit' ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 2 kilometer afstand ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

De provincie Utrecht beschermt het NNN via het ruimtelijk beleid om ervoor te zorgen dat de omvang en kwaliteit van deze gebieden niet afneemt. Dit is geregeld in de Omgevingsverordening. Van daaruit moeten nieuwe gemeentelijke bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen voldoen aan de regels die in de Interim Omgevingsverordening zijn opgenomen. Dat gaat doormiddel van een NNN-toets. Een nieuw project, dat de natuur significant aantast, mag niet worden toegestaan in het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning tenzij het een groot openbaar belang dient, per saldo leidt tot een versterking van het NNN of het gaat om kleine veranderingen, die bedoeld zijn om andere bestaande functies binnen het NNN te

beschermen. Het plangebied is gelegen op 2 kilometer afstand ten opzichte van het NNN. Gezien deze afstand is van significante aantasting van de natuur in het NNN geen sprake. Een NNN-toets is daarom niet nodig.

6.3 Groene contour en weidevogelkerngebieden

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen gebieden die aangewezen zijn als de groene contour (zie figuur 6.2). Weidevogelkerngebieden zijn aan de randen van de provincie Utrecht gelegen en dus op grote afstand tot de onderzoekslocatie. Vervolgstappen ten aanzien van de groene contour en weidevogelkerngebieden zijn niet benodigd.

7 Houtopstanden

Beschermde houtopstanden

In artikel 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolgmataregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in artikel 11.111 (Bal). De te vellen bomen op de onderzoekslocatie betreffen een houtopstand op erven of in tuinen. Voor deze houtopstand geldt geen meldingsplicht en herplantplicht. Mogelijk is het wel nodig om een omgevingsvergunning voor de kap aan te vragen bij de gemeente. Hiervoor moet contact met de gemeente opgenomen worden.

Oude bosgroeiplaatsen

De bomen binnen de onderzoekslocatie hebben geen raakvlak met de 'oude bosgroeiplaatsen' zoals gedefinieerd in de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht. Vervolgstappen ten aanzien van oude bosgroeiplaatsen zijn niet benodigd.

8 Samenvatting en conclusies

Sweco heeft in opdracht van AM B.V. een quickscan natuurwaarden uitgevoerd aan het Wolvenplein 27 te Utrecht.

De quickscan is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie Het betreft een actualisatie van de in 2022 uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming (rapportnummer 17727.003, versie D1, d.d. 17 augustus 2022).

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet of provinciaal/gemeentelijk beleid een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In tabel 8.2 zijn de effecten op beschermde gebieden en houtopstanden weergegeven. In de tabellen is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabellen is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 8.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep	Geslacht habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevings-vergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren of broedvogelinspectie voorafgaand aan de start
	jaarrond beschermd	nee	mogelijk	nee	Verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren in verband met de huismus.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	nader onderzoek uitvoeren
	foerageergebied	ja	mogelijk	nee	verlichtingsmaatregelen treffen
	vliegroutes	ja	mogelijk	mogelijk	verlichtingsmaatregelen treffen en in ontwerp/aanleg voetgangersbrug rekening houden met vleermuizen
Grondgebonden zoogdieren	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene zoogdieren
Amfibieën	minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën
Reptielen	nee	nee	nee	nee	-
Vissen	ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene vissen
Libellen en vlinders	nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-
Specifieke zorgplicht en Utrechtse soortenlijst	ja	mogelijk	nee	nee	maatregelen treffen (zie hoofdstuk 5)

Tabel 8.2 Overzicht effecten t.o.v. beschermde gebieden en houtopstanden en te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	Bijzonderheden / opmerkingen*
Natura 2000	5,5 km	nee	nee	nee	AERIUS-berekening uitvoeren
Natuurnetwerk Nederland	2 km	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.	-	-	-	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien buiten het broedseizoen het groen wordt verwijderd en sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Er wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Indien binnen het broedseizoen gewerkt wordt, dient vooraf aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie te worden uitgevoerd.

Voor vleermuizen geldt dat nader onderzoek omtrent de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen noodzakelijk wordt geacht voor het kantoorpand. Het gebouw kan in potentie geschikt zijn als zomer-verblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen, paar/baltsverblijfplaatsen en individuele winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis.

De bebouwing kan een groeiplaats vormen voor de blaasvaren of schubvaren. Nader onderzoek naar deze beschermde vaatplanten is noodzakelijk.

Ten aanzien van mogelijke vliegroutes langs de Singel, foeragerende vleermuizen en mogelijk verblijvende vleermuizen in de directe omgeving, wordt geadviseerd om te werken met vleermuisvriendelijke verlichting tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe permanente situatie. Met name in het actieve vleermuisseizoen (15 april t/m 30 oktober) dient hier rekening mee te worden gehouden bij werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Met betrekking tot algemene vissoorten, grondgebonden zoogdieren en amfibieën dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht waarbij al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het beschadigen van individuen te voorkomen.

Tijdens de werkzaamheden dienen groeiplaatsen van steenbreekvaren, zachte ooievaarsbek en reigersbek ontzien te worden. Hiermee wordt voldaan aan de specifieke zorgplicht en het biodiversiteitsbeleid van de gemeente Utrecht.

Actualisatie quickscan en nader onderzoek

De bevindingen wijken niet af van de in 2022 uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming (rapportnummer 17727.003, versie D1, d.d. 17 augustus 2022). Wederom wordt nader onderzoek geadviseerd naar vleermuizen en vaatplanten. Het nader onderzoek (rapport 17727.009, versie D2, d.d. 13

oktober 2023) is daarmee nog steeds actueel. In het nader onderzoek wordt inzicht gegeven in de functie die de onderzoekslocatie vervult voor deze soorten en deze onderzoeksresultaten zijn nog geldig tot 10 augustus 2026. Hieruit blijkt dat er één verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig is binnen de onderzoekslocatie. Door maatregelen te treffen kan worden voorkomen dat deze verblijfplaats verloren gaat bij renovatie, wat een overtreding is van artikel 11.46 lid 1 van het Bal zou voorkomen. De maatregelen dienen te worden afgestemd met een ter zake kundig ecooloog en te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Ook zijn er groeiplaatsen van blaasvaren en steenbreekvaren aangetroffen maar deze blijven behouden als daar maatregelen voor getroffen worden (overeenkomstig met paragraaf 5.5). Voor de beschermde vaatplanten geldt ook dat een schadelijke handeling door het treffen van maatregelen voorkomen wordt. Aanvullend zijn er ook maatregelen nodig in het kader van de specifieke zorgplicht, wat nieuwe regelgeving is sinds januari 2024. Indien de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en de groeiplaatsen van de blaasvaren toch niet behouden kunnen blijven, dient een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit aangevraagd te worden.

Aanbevelingen

De zanderige stukken grond vormen mooi leefgebied voor bijen die in de grond nestelen. Geadviseerd wordt om in de nieuwe situatie deze kwaliteit weer terug te brengen. Dit kan door bijvoorbeeld een bijenburcht aan te leggen (figuur 8.1). Ook kan er voor gekozen worden om geen nieuwe planten aan te planten maar de grond open te laten. Hierdoor kunnen er planten vanuit de omgeving aanwaaien en krijgen wilde planten die gebruikt worden door de bijen een voorsprong.

Figuur 8.1 Voorbeeld bijenburcht (bron: Duurzaam-Roermond.nl).

In het algemeen wordt geadviseerd om bij de inrichting van de nieuwe situatie rekening te houden met de biodiversiteit door nestkasten in te bouwen, verbindende groenstructuren en verruigde hoekjes te creëren, gebruik te maken van inheemse plantensoorten of bijvoorbeeld een natuurlijke wadi aan te leggen. Zo kan de natuurinclusiviteit van de nieuwbouw worden vergroot. Over het algemeen trekken inheemse plantensoorten meer insecten aan dan exoten. Dit zal een positieve werking hebben op het voedselaanbod voor vogels, vleermuizen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren. Naast de algemene positieve werking op insecten trekken bloemrijke kruiden bestuivers zoals bijen aan, worden de bessen en de zaden gegeten door verschillende diersoorten en dienen deze planten als schuil- of nestlocatie. Door dit soort simpele maatregelen te treffen kan de achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland worden tegengegaan en

ontstaat daarnaast een groene leefomgeving, wat een positieve bijdrage levert aan het toekomstige wooncomfort van de nieuwbouw. Voor het opstellen van een op maat gemaakt natuurinclusiviteitsplan wordt geadviseerd om een ecooloog in te schakelen.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

BIJ12 (2023a). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

BIJ12 (2023b). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied 3 km, periode 2020-2025. NDFF. Geraadpleegd op van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd van <https://www.vogelbescherming.nl/>

Zoogdiervereniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1 januari 2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

Bijlage 3 Omgevingswet

Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de Vogelrichtlijn of de Habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000-gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,

- f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
- g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:

- a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
- b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;

- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en

- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.